

Тисячоліттями українська земля була зеленим раєм із чистими джерелами, і струмками, які збігалися в одну могутню солодко воду ріку Дніпро.

В літописах народів Європи і Азії є свідчення про райську прабатьківщину предків з описами цього краю. В подорожніх записках мандрівників, дослідників та етнографів описані природні багатства Запорожжя, району розташованого по берегам Дніпра нижче дніпрових порогів. Вода, проходячи пороги, насичувалася киснем і аеровані потоки сприяли буянню рослинного і тваринного царств вздовж нижнього русла Дніпра.

ДНІПРОВІ ПОРОГИ

Вільний і могутній Дніпро – своєрідний символ Запорозького краю, його головна природно-історична цінність.

У слов'ян Дніпро був Славутичем і здавна славився своїми природними багатствами. У запорозьких козаків Дніпро був «Козацьким шляхом», ним мчали швидкі судна - "чайки". Дослідники вважають, що назва складається з санскритського "дан" або "дон" (річка) і готського «Перес» (потік), тобто Дніпро або спочатку ДанAPERES – річка з сильною течією.

Пороги, які перетнули шлях воді, дали привід зв'язати назву зі слов'янським «праг» (поріг). Скандинави називали велику річку, якою пролягав їхній шлях з "варяг у греки", Данпар. Дніпрові пороги - виходи гранітів та інших порід Українського кристалічного щита в руслі Дніпра між

сучасними містами Дніпропетровськом і Запоріжжям. Вони утворилися 2-3 млрд. років тому, а на заваді Дніпру стали приблизно 2 млн. років тому, коли у межах сучасної України формувалася річкова сітка.

Грецький письменник і імператор Костянтин Багрянородний (905 — 959) писав про сім порогів Дніпра і називав їх. В руських літописах вони згадуються лише загальною: «Приде Святослав в пороги...Й пойдоша на коних й в лодьях, й прийдоша ниже порог... Повний список Дніпрових порогів знайдено в «Книге к большому чертежу»(XVI — XVII в.): Кодак, Звонець, Сурский, Лоханной, Стрельчей, Княгинин, Ненасытец, Волнег, Будило, Лычной, Товолжаной, Волной.

Через пороги лоцмани - перевізники проводили човни водним шляхом "із варяг у греки". Багато народів з Далекого Сходу, Кавказу, Малої Азії, Греції приходили на береги Дніпра. Мандрівники помічали маршрути пересування вздовж Дніпра і місця зручних переправ через його русло.

Найвідоміший перевіз за порогами Константин Багрянородний назвав Крарійським. Еріх Лясота описав це місце, вказав відстань до останнього порогу і назвав перевіз Кічкасом, а Боплан дав пояснення назві: “Кічкас – це невелика річка, яка вливається в Дніпро або Борістен з Татарської сторони”. На планах Дніпра XVIII віку Кічкаський перевіз зветься “великою переправою”.

Другою за значимістю переправою на Муравському шляху була татарська переправа у острова Таволжанський. Про неї згадують Еріх Лясота і Мартин Бельський. Гільом де-Боплан писав про острів: “...он весь составлен из скалы... Место это крепко от природы и хорошо для жилья. Здесь растет много таволги: это красное дерево, твердое как бук... Из него выделывают краску...».

В книзі «Запорозжя» Д.І.Яворницький описав також місце знаходження історично відомого острова Перун: «Паралельно острову Таволжанский у самого берега Днепра протянувся острів Перун...Он похож на огромное чудовище протянувшееся по Днепру головой на север, хвостом на юг и посередине имеющее как бы перехват. По высоте - это единственный остров на всем Днепре. В откосе западного берега Перуна есть пещера, носящая название «Змиевой». Название острова походит от легенды про идола бога Перуна, который был брошен, по велению князя Владимира в Днепр». Згідно археологічним дослідженням на острові Перун було знайдено майстерню 2 тис. до н.е., де вироблялися кам'яні магичні сокири із зображенням блискавок і змії.

Залишки цих островів по руслу єдині, які залишилися після затоплення порогів в 1932 році. Живописні краєвиди берегових схилів Дніпра в районі острова Таволжанський сьогодні притягують для відпочинку і рибалки мешканців оточуючих сіл і міста Запоріжжя. Сюди можна дістатися автошляхом на Харків до села Петро-Михайлівка, а потім сільськими дорогами звернути ліворуч до селища Перун.